

Verslag Standaardisatieraad

- Datum:** donderdag 25 april 2019, 9.30 – 11.30 uur
- Locatie:** SURF, Moreelsepark 48, Utrecht
- Aanwezig:** Pieter Hendrikse (voorzitter), René Montenarie (GEU), Tom van Veen (SURF), Fons Dingelstad (OCW), Peter Boersema (KBb-E), Jan Bartling (saMBO-ICT), Gerald Groot Roessink (DUO), Marianne Mulder (Kennisset), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Jeffrey Hietbrink (PO-Raad & VO-raad), Henk Nijstad (Kennisset), Chris Zintel (Kennisset, verslag)
- Afwezig:** Bert-Jan Geveke (DUO, vervangen door Gerald Groot Roessink)

1. Opening

- De agenda wordt vastgesteld. Het agendapunt standaarden in het hoger onderwijs wordt later behandeld als Sir Bakx (SURF) ook aanwezig is.
- Het verslag van 31-01-2019 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Acties

- A1. De volgende stap Edustandaard is geagendeerd onder punt 5.
- A2. Op een deel van de werkpakketten Toegang is toestemming opgehaald door Bram.
- A3. Behandeling in Edu-K heeft nog niet plaatsgevonden omdat bredere behandeling van het onderwerp IAA gewenst is door de KBb-E. De secretaris vraagt Peter, Ernst-Jan en René om dit voor te bereiden voor Edu-K van juni.
- A4. Het voorstel om usecases voor uitwisseling van leerlinggegevens en resultaten te inventariseren is door Edu-K aangenomen. Er wordt gestart met uitvoering van het project.
- A5. Uitvoering van project modularisering UWLR is opgenomen in de update van bureau Edustandaard.

Actie:

A1. Peter, René, Ernst-Jan: agendering Toegang/IAA in Edu-K.

2. Update Edustandaard

- Henk vertelt dat een ROSA-architectuurscan wordt uitgevoerd op de ketenaspecten van Momento. Ook informeert hij de vergadering over het REST-profiel dat gepland is voor vaststelling in de vergadering van juni (zie ook agendapunt 6).
- Voor het project modularisering is een toetsing nodig vanuit de toepassingsdomeinen of de uitwerking passend is en of het de beoogde versnelling op gaat leveren. De secretaris vertelt dat in Edu-K contactpersonen worden gezocht om de uitwerking te toetsen.
- Marianne vraagt of toetsing in Edu-K voldoende is. Henk stelt dat hier het meest gebruik wordt gemaakt van de afspraak. Jan adviseert om ook met de vereniging ExSamen te praten, hij geeft contactgegevens door aan Henk.
- Henk vertelt dat de ROSA-architectuurscan wordt uitgebreid met governance-aspecten. Ook licht hij de vergadering in over TLS, dit is een encryptieprotocol voor beveiliging van digitaal verkeer. Omdat het in veel standaarden gebruikt wordt, is het voorstel hier een aparte werkgroep voor in te richten onder de werkgroep IBP. Dit heeft als belangrijk voordeel dat discussies over TLS niet versnipperd raken en worden geadresseerd vanuit de beveiligingscontext; ook is deze werkgroep bij deze positionering niet verbonden is aan een specifieke afspraak zoals Edukoppeling of D&T. Henk roept op om specialisten af te vaardigen in deze werkgroep. De vergadering discussieert of de werkgroep verbonden moet zijn aan de werkgroep IBP en besluit dat het relevant is dat de werkgroep er komt en dat later over positionering kan worden gesproken.

- De secretaris zorgt voor een mail met uitnodiging deel te nemen in de werkgroep zodat de leden van de Standaardisatieraad kunnen besluiten hoe zij hun afvaardiging invullen.
- De afspraak MODS 1.1. wordt door de vergadering vastgesteld.
- Fons vraagt of er iets van de vergadering wordt verwacht rondom het discussieplatform. Henk licht toe dit een antwoord is op de vraag naar betere communicatie rondom Edustandaard. Hij roept iedereen op om in de eigen achterban op te roepen hier actief aan bij te dragen. Henk zegt de vergadering toe een stukje tekst aan te leveren die hiervoor, bijvoorbeeld in nieuwbrieven, gebruikt kan worden.
- René vraagt naar de implementatiescenario's ECK iD voor vo en mbo, wordt dit ook voor po uitgewerkt. Hij roept op deze ook toe te voegen via het implementatieproject ECK iD po. In de vergadering wordt niet duidelijk wie het initiatief hiertoe moet nemen.
- Peter stelt dat het goed is om de architectuuraspecten en interactiepatronen toe te voegen, maar geen gebruik te maken van de usecases omdat inmiddels een aantal zaken in het ontwerp zijn aangepast.

Actie:

A2. Henk: contact leggen tussen UWLR-project en ExSamen.

A3. Secretaris: delen omschrijving / uitnodiging werkgroep TLS.

A4. Henk: opstellen nieuwsbrieftekst voor forum Edukoppeling.

3. Wettelijk voorgeschreven standaarden

- Fons leidt in dat de vraag die voorligt is hoe om te gaan met wettelijke voorschriften. Er komt diverse wet- en regelgeving op de sector af en hij stelt voor dit onder te brengen in ROSA. Dit zou een goed mechanisme kunnen zijn om te toetsen wat de effecten zijn en dit breed inzichtelijk te maken. Een uitvoeringstoets zou hiervoor maar beperkt werken, dus OCW is op zoek naar een nieuwe systematiek om de impact in kaart te brengen. Als de impact bekend is, kan dit mogelijk een onderbouwing zijn om een uitzondering te maken voor het onderwijs. De wet ligt er en Fons ziet deze werkwijze als een uitnodiging om een nieuwe weg te verkennen om hiermee om te gaan.
- Jan stelt dat dit over het deel van de Wet Digitale overheid gaat die standaarden voor alle sectoren verplicht stelt. De wet is breder en heeft ook consequenties voor IAA, dit is ook geland in het lopende architectuurtraject IAA / Toekomst.
- René vraagt of dit niet ook een implementatievraagstuk is. Als de scholen hiertoe verplicht zijn, moeten zij dit dan ook opleggen aan hun leveranciers? Jeffrey concludeert dat dit naast leveranciers van scholen ook over de websites van scholen gaat.
- Gerald vindt het een goed idee om de standaarden in de ROSA op te nemen omdat ze hiermee ook onderdeel worden van de ROSA-architectuurscan. ROSA helpt dan om toe te groeien naar de nieuwe situatie. Als dit groeipad niet snel genoeg gaat kan het voldoen aan standaarden worden betrokken bij de verantwoording door scholen. Jan en Jeffrey geven aan dat er nog heel veel stappen te zetten zijn voor het verantwoordingsinstrument zou moeten worden ingezet.
- Jan geeft aan dat alle partijen volgens standaarden willen werken volgens de achterliggende ideeën van veiligheid en toegankelijkheid. Implementatie is dus het doel en de vraag is wat hiervoor nodig is. Het opnemen in de ROSA is een van de bouwstenen die nodig is om duidelijkheid en transparantie te bevorderen. Een vervolgstap kan zijn om deze standaarden op te nemen in aanbestedingen. Er zijn dus technische aspecten, maar ook inkoop en bestuurlijk.
- De vergadering stemt in met het opnemen van de wettelijke standaarden in de ROSA.
- Jeffrey stelt dat over implementatie aan andere tafels gesproken moet worden. René vertelt dat de GEU al samen met de GAU, OCW en Dedicon bezig is met implementatie van de toegankelijkheidsstandaarden. Hij ziet toegevoegde waarde in

afspraken over de wijze waarop de standaard wordt toegepast in het onderwijs. Dat is onderdeel van implementatie. De GEU wil hier werk van maken en nodigt de andere branches uit dit ook te doen. Het gebruik van deze afspraken is goed voor iedereen, ook mensen zonder beperking. René noemt www.inclusiefpubliceren.nl om eigen websites te checken en www.internet.nl om websites op beveiligingsstandaarden te checken. Dit helpt in de bewustwording.

- Ernst-Jan stelt voor om de bestaande standaarden te checken of deze voldoen aan de wettelijke standaarden. Dit is een goede eerste stap.
- Ernst-Jan vraagt waar de implementatie van deze afspraken wordt besproken. Fons wil hier breed draagvlak voor hebben en dit zo min mogelijk top down doen. Dit betekent agendering in Edu-K, ketenregieoverleggen en andere platforms. Marianne stelt dat alle aanwezige organisaties ook eigen verantwoordelijkheden hebben en handleidingen kunnen maken voor hun achterbannen. De vergadering vindt dit een goed idee. René roept op om hierin wel voor samenhang en eenduidige interpretatie van de norm te zorgen. Soms is het de vraag of de meest zware uitvoering van een standaard nodig is in het onderwijsdomein. Dit vergt ervaring die de GEU ook beschikbaar wil stellen via het project met de vereniging Onbeperkt leren. Hij stelt voor om dit de volgende keer door OCW en eventueel Dedicon toe te laten lichten.
- Een toolkit voor scholen zou volgens Jan een nuttig instrument zijn. Hij stelt voor dit met SURF en Kennisnet op te pakken om eenduidigheid te bevorderen.
- De voorzitter stelt dat het onderwerp de volgende keer terugkomt op de vergadering om te bespreken of de benoemde acties voldoende zijn en of er behoefte is aan een programmatische aanpak voor implementatie. Ook wordt dan besproken waar dit onderwerp verder geagendeerd zou moeten worden.

Actie:

A5. Henk: zorgen voor opname wettelijke standaarden in de ROSA.

A6. Henk: uitvoeren check bestaande standaarden op basis van wettelijk standaarden.

A7. Allen: uitdragen belang voldoen aan wettelijke standaarden in de eigen achterban.

A8. Jan, Marianne, Tom: ontwikkeling toolkit wettelijke standaarden voor het onderwijs.

A9. Secretaris: agenderen vervolg wettelijke standaarden in volgend overleg.

A10. Fons en René: afstemming over toelichting door OCW en eventueel Dedicon in volgende vergadering.

4. Standaarden in het hoger onderwijs

- Tom van Veen vertelt dat in het hoger onderwijs steeds meer aandacht is voor standaarden en hoe hiermee om te gaan. Sir Bakx van SURF geeft een toelichting.
- Sir vertelt dat de standaardenwiki (standaarden.surf.nl) is ontwikkeld om relevante standaarden in het onderwijs en het gebruik daarvan in kaart te brengen. Dit heeft tot doel dat instellingen makkelijker voor standaarden kiezen en dat er convergentie ontstaat in die keuzes. Maar Sir geeft aan dat het allemaal wel vrijblijvend is voor instellingen. Ook is er binnen instellingen veel onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor (de keuze voor) een standaard. Een lastig aspect dat hiermee samenhangt is ook het up-to-date houden van de standaardenwiki.
- SURF is nu bezig met de ho-sector om een sectorreferentiearchitectuur (HOSA) te ontwikkelen naast de HORA-instellingsreferentiearchitectuur. De coördinerende SURF-contactpersonen van de instellingen hebben aangegeven minder vrijblijvend om te willen gaan met standaarden.
- René vraagt of ook gekeken is naar het gebruik van standaarden door leveranciers. Sir vertelt dat instellingen zelf afspraken maken met hun leveranciers, dat is de route voor implementatie. René wil graag meewerken aan implementatie in het ho en wijst erop dat in het po, vo en mbo meer samen op wordt getrokken bij implementaties. Hij wil hier graag over doorpraten met SURF.

- De vergadering is verbaasd over de dubbelingen tussen de HOSA en ROSA en dubbelingen in de wiki's. Tom stelt dat de ROSA nog niet veel wordt gebruikt in het ho, dus de HOSA kan ook gezien worden als tussenstap door sectorale kaders te creëren. In de verre toekomst kunnen beide samenkomen. Henk licht toe dat de ROSA voor ketenarchitectuur is, voor uitwisselingen tussen sectoren als uitwisselingen binnen sectoren.
- Peter mist meer toekomstgerichte standaarden zoals SAML en OAuth in de wiki. Het zou kunnen helpen als SURF hier meer een gidsfunctie op zich zou nemen. Sir stelt dat juist ook rekening gehouden is met ambities voor de toekomst.
- De voorzitter stelt vast dat de presentatie en discussie zeker ter inspiratie hebben gediend en dat er aanleiding is om hierover door te praten.

Actie:

A11. Secretaris: plannen bespreking ROSA en HOSA met Marianne, Jan en Tom.

5. Volgende stap Edustandaard

- Jan vraagt naar de uitbreiding van de ROSA die in de notitie wordt voorgesteld. Het voorstel is om te starten bij het educatieve domein in po, vo en mbo. Om het risico van grote verschillen met het ho te voorkomen, stelt hij voor deze ook mee te nemen in de uitbreiding. Ook Tom en Marianne delen de wens om meer samenhang. Mede in relatie tot het vorige agendapunt maken Marianne, Jan en Tom een afspraak over de samenhang tussen ROSA en HOSA om ook eventuele overlap te bespreken.
- Om goed te kunnen bepalen hoe alle organisaties zijn vertegenwoordigd in de Architectuurraad, deelt de secretaris een lijst met de leden van de Architectuurraad.
- René stelt dat het plan een flinke uitbreiding van de huidige inhoud van ROSA veronderstelt, maar dat nog niet is besproken hoe we dat gaan doen. Als Edustandaard een actievere rol in willen nemen, moet er nogal wat werk worden verricht. René stelt voor om een beknopt implementatieplan te maken wat nodig is om de nieuwe werkwijze in de praktijk te brengen. Onderdeel van dit plan is dat de secretaris, Henk en Tom in gesprek gaan met de werkgroepen over de nieuwe manier van werken.
- Fons stelt voor om de voorgestelde werkwijze ook ter aanscherping te behandelen in de Architectuurraad. De vergadering wil deze ook agenderen in de ketenregieoverleggen, Edu-K en in het toetsdomein ter bespreking en indien gewenst instemming.
- De vergadering stemt in met de uitwerking. De voorzitter vraagt om de volgende keer een activiteitenplanning te bespreken met wat nodig is om dit inde praktijk te brengen.

Actie:

A12. Secretaris: plannen bespreking ROSA en HORA met Marianne, Jan en Tom.

A13. Secretaris: opstellen activiteitenplanning om nieuwe werkwijze in de praktijk te brengen.

A14. Secretaris: opstellen deelbaar document nieuwe positionering en werkwijze Edustandaard om extern te delen.

A15. Secretaris met alle leden: agendering in externe platforms.

6. Veilige en betrouwbare berichtuitwisseling

- Henk licht toe dat de aanleiding voor deze behandeling de wens is om architectuurvraagstukken beter voorbereid aan de Standaardisatieraad te kunnen aanbieden, door de bestuurlijke aspecten veel duidelijker te belichten. Als startpunt is hiervoor een lijst met onderwerpen opgesteld: probleemstelling, initiatief, voorgestelde oplossing en mogelijke alternatieven, voor- en nadelen voor de verschillende ketenpartijen, verwachte impact, relaties met andere standaarden/architectuur, afhankelijkheden.

- Inhoudelijk neemt Henk REST als uitwerking om te toetsen of dit inderdaad de relevante vragen zijn. Het gebruik van SOAP in het kader van Edukoppeling is in het private domein zeer beperkt en wordt ook als beperkt toekomstgericht gezien. Daarom wordt een REST-profiel ontwikkeld dat aan de wensen van private partijen voldoet. In de volgende vergadering komt deze volgens de huidige planning terug ter vaststelling.
- Ernst-Jan is positief over de eerste uitwerking van dit toetsingskader. Hij stelt voor om dit te gebruiken en op basis van ervaringen aan te scherpen. Ook Peter vindt het een goed onderwerp om op deze manier te bespreken. Hij zou het dan ook willen hebben over wat de betekenis is van de nationale API-strategie op het onderwijsdomein, en wat de timing zou zijn van een implementatie van REST.
- René vraagt in welk toepassingsdomein dit moet worden behandeld. Volgens Henk is het toepassingsgebied heel breed voor uitwisselingen met een hoge BIV-classificatie; onderdeel van de uitwerking van de afspraak is het aanbevolen toepassings- en werkingsgebied scherp te krijgen. René vraagt om documentatie zodat hij kan zorgen voor een goede afvaardiging van de GEU in de werkgroep. De secretaris deelt hiertoe een beschrijving met de vergadering.
- De voorzitter stelt voor om REST de volgende keer inhoudelijk te behandelen en hierbij ook de input van de KBb-E en GEU mee te nemen.

Actie:

A16. Secretaris: delen omschrijving werkgroep Edukoppeling/REST.

7. Rondvraag**8. Vervolgafspraken 2019**

▪ Donderdag 20 juni	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ Donderdag 14 november	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht

9. Afsluiting